

AZMZÂDE YUSUF PAŞA ve TRABLUS ŞAM'A TAYİNİ İLE İLGİLİ İKİ VESİKÂ

Azmozâde ailesi Osmanlı Devleti'nin tanınmış ailelerinden olmasına rağmen, bu aile hakkında Ali Karaca'nın, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, "Azmozâdeler" maddesi¹ haricinde ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Bu maddede de Azmozâde Yusuf Paşa'dan söz edilmemektedir. Mehmed Süreyya Bey'in *Sicill-i Osmanî* adlı eserinde Azmozâde ailesine mensup olan İbrahim, Abdullah ve nihayet Yusuf Paşa hakkında bilgi verilmektedir². Konuya açıklık getireceği düşüncesi bizi, Azmozâde Yusuf Paşa ve nispeten Azmozâde Abdullan Paşa ile ilgili *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Cevdet Dahiliye 1799 ve 15213* numaralı belgeleri değerlendirmeye teşvik etmiştir.

Azmozâde ailesi XVIII. ve XIX. yüzyılda Suriye'de önemli hizmetlerde bulunan bir Türk ailesidir. Azmozâdeler aslen Konyalıdır. Sülâlenin bilinen ilk atası Kemik Hüseyin'dir. Aile Suriye'ye gittikten sonra "kemik" anlamına gelen "azm" lakabıyla anılmıştır. Hüseyin'in torunlarından İbrahim Bey 1638 Bağdat Seferi'nden sonra Suriye'ye yerleşmiştir. İbrahim'in hepsi de Paşa olan İsmail (öl.1730) ve Süleyman (öl.1743) isimlerinde iki oğlu olduğu bilinmektedir. İsmail'inde hepsi de kendisi gibi paşa olan İbrahim (öl.1746), Mustafa (öl.1755), Esad (öl.1757) ve Sâdeddin (öl.1762) isimlerinde dört oğlu olmuştur³. Azmozâdeler İsmail Paşa'nın kızı Neslihan Hanım'ın oğlu Mehmed Paşa'nın hem ana tarafından hem baba tarafından yürümüştür⁴.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Cevdet Dahiliye Tasnifi 1799 numaralı belgeden edindiğimiz malûmat da Azmozâdeler'in, Trablus Şam'ın nüfuzlu ailelerinden biri olduğunu göstermektedir⁵.

Azmozâdeler'den ilk Şam valisi ve emîrû'l-hac olan kişi İsmail Paşa'dır. Onun babası "vezir-i ekber Azm" olarak bilinmektedir. Kardeşi Süleyman Paşa 14 Ocak 1734'e kadar Şam valiliği, daha sonra da İsmail Paşa'nın oğlu Esad Paşa 1743-1757 yılları arasında Şam valiliği ve emîrû'l-hac görevini yapmıştır. 1757'de görevini

¹ Ali Karaca, "Azmozâdeler", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopesi*, IV, İstanbul, 1991, s.350.

² Mehmed Süreyya, "İbrahim Paşa (Azmozâde)", *Sicill-i Osmanî*, I, İstanbul, 1971, s.126; Mehmed Süreyya, "Yusuf Paşa (Azmozâde)", *Sicill-i Osmanî*, IV, İstanbul, 1971, s.668; Mehmed Süreyya, "Abdullah Paşa (Azmozâde)", *Sicill-i Osmanî*, III, İstanbul, 1971, s.393.

³ Ali Karaca, *a.g.Madde*, s.350.

⁴ Yılmaz Öztuna, "Azmozâdeler", *Devletler ve Hanedanlar Türkiye (1974-1990)*, II, Ankara, 1990, s.558-583 adlı eserinde bu aile hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca Azmozâde Abdullah Paşa'nın, kendisinin beşinci kuşaktan dedesi olduğunu belirtmektedir. Yılmaz Öztuna, *a.g.e.*, s.566.

⁵ Bakınız *Ek I Cevdet Dahiliye 1799*.

suistimalden idam edilmiştir⁶. Bu aileden Mehmed Paşa da Halep ve Sayda valiliği yapmış ve 1771'de Şam valisi ve emîrî'l-hac makamına getirilmiştir. 1772-3 yılları arasında Karaman valiliğine atandıysa da sonra tekrar eski görevine atanmış ve ölümüne kadar burada kalmıştır⁷.

Sicill-i Osmanî'ye göre Azmzâde Yusuf Paşa, Mehmed Paşa'nın oğlu veya kardeşidir. Mirîmiranlık rütbesiyle Trablus Şam Mutasarrıfı tayin edilip, Cerde Başbuğu⁸ olmuştur. Hicrî 1195 Rebiü'l-evvelinde (Milâdi 25 Şubat-26 Mart 1781)'de vezir payesi ile Halep valisi olarak atanmıştır. H.1200'de (M. 4 Kasım 1785-25 Eylül 1786) Adana'da Küçük Ali Oğlu isyanını bastırmakla görevlendirilmiştir⁹. H. 1201'de (M. 24 Ekim 1786-14 Eylül 1787) Adana valisi olmuştur. O sene Şevval'inde (17 Temmuz-14 Ağustos 1787) İçil Sancağı verilmiş daha sonra vezirliği kaldırılarak İzmir'de ikâmet etmek zorunda bırakılmıştır. H. 1213 Zi'l-kade'sinde (M. 6 Nisan-5 Mayıs 1799) Şam valisi olarak atanmıştır. Daha sonra da vefat etmiştir¹⁰.

⁶ Esad Paşa hakkında bakınız, *Şem'dani-zâde Fındıklılı Süleyman Efendi Tarihi Mür'î't-Tevarih*, (Yeni harflere çevirerek yayına hazırlayan M. Münir Aktepe), II.A, İstanbul, 1978, s.11 (Emirü'l-hacc-ı esbak Adem-zâde Es'ad Paşa bn. İsmail Paşa der Ankara olarak geçmektedir.) Ademzâde Esad, Azmzâde Esad olması gerekmektedir. Bu bilgiyi Ali Karaca'da adı geçen maddede kullanmış olmasına rağmen bu yanlışlığı belirtmemiştir. Aynı eserin 13 ve 38 inci sayfalarında da Esad Paşa hakkında kısa da olsa bilgi bulunmaktadır.

⁷ Ali Karaca, *a.g.Madde*, s.350.

⁸ Cerde (jerde); Hac kâfilesini muhafazaya mahsus mızraklı Arap askeri anlamındadır. Şemseddin Sami, *Kamus-ı Türkî*, İstanbul, 1987, s.473; Sir James W. Redhouse, *A Turkish And English Lexicon*, İstanbul, 1992, s.654; "Cerde, Osmanlılar zamanında Müslümanların güven içerisinde hacca gidip gelmelerini sağlamak için kurulan hafif süvari birlik anlamına gelmektedir. Osmanlılar hacıları kabileler halinde sevkettek, belirli yerlere kaleler inşa etme faaliyetlerinin yanısıra güvenliği sağlamak için iki tedbir daha almışlardı. Birincisi önemli yerlere kabileler yerleştirmek, ikincisi Şam-Mekke arasında hacıların karşılaşması ve korunması için bir ordu teşkil etmekte. XVII. yüzyıla kadar Cerde tabirine rastlanmamakta, bu görev muhtemelen başka bir yolla yürütülmekte idi. Başlangıçta bu iş Filistin bölgesinde Kudüs, Nablus ve Safed beyleri tarafından yürütülmüştü. XVIII. yüzyılda ise Trablusşam Beylerbeyi ve muhassılları cerde başbuğu olarak görevlendirildi. Ancak yüzyılın ortalarında Trablusşam valilerinin cerde için gerekli mali kaynağı temin etmekteki ihmallerinden dolayı, başbuğluk Halep valisine daha sonra da Hama sancak beyine verildi. Cerde teşkilatının başlıca mali kaynağı Filistin bölgesi ve Trablusşam eyaletinden toplanan vergilerdi. İhtiyaç halinde Hazine-i Amire veya Hazine-i Enderun'dan da yardım gönderilirdi. Toplanan miktarın fazla olması halinde merkeze gönderilirdi". Mehmet İpşirli; "Cerde", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VII, İstanbul, 1993, s.392-393; Münir Atalar, *Osmanlı Devletinde Surre-i Hümayun ve Surre Alayları*, Ankara, 1991, eserinin 196 ve 197'inci sayfalarında cerde askeri ve cerde başbuğu'nu aynı anlamlarda fakat "curde askeri", "curde başbuğu" olarak telaffuz etmektedir.

⁹ Payas eşrafından olan Küçük Ali Oğulları üç kardeş olup, içlerinden en azılı olanları Halil ve Ali Bey'lerdi. Hükümeti en fazla uğraştıran Halil Bey olmuştur. Halil Bey 1787 seferinden evvel Adana taraflarında hükümete karşı muhalefete başlamış, üzerine gönderilen kuvvetler, Küçük Ali oğullarını bozguna uğratmış ise de, kendisini ele geçirememişlerdir. Küçük Ali Oğlu'nun nüfuzu altındaki Payas alınıp, asinin deniz yoluyla kaçmaması için denizden bu bölge abluka altına alınmıştır. Karadan da Azım-zâde Yusuf Paşa görevlendirilmiştir. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi, (Karlofça Anlaşmasından XVIII. Yüzyılın Sonlarına Kadar)*, IV, 1. Bölüm, Ankara, 1982, s.613.

¹⁰ Mehmed Süreyya, "Yusuf Paşa (Azmzâde)", *Sicill-i Osmanî*, IV, İstanbul, 1971, s.668.

Cengiz Orhonlu'nun, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Güney Siyaseti HabeŖ Eyaleti* adlı eserinden öğrendiğimize göre, Azmezâde Yusuf PaŖa Hanya muhafazasında ve Cidde sancakbeyliğinde de bulunmuŖtur¹¹.

BaŖakanlık Osmanlı ArŖivi Cevdet Dahiliye Tasnifi 15213 numaralı ve H. 17 Za (Zi'l-kade) sene 213 (M. 22 Nisan 1799) tarihli belgede ise, PadiŖah buyruğuyla İzmir'de ikâmet eden Azmezâde Yusuf PaŖa'nın beğenilen hizmet ve çalıŖmaları sebebiyle rütbesinin yükseltilerek, Trablus Ŗam'a tayin edildiği açıklanmaktadır¹².

Cevdet Dahiliye 15213 numaralı ve H. 17 Za sene 213 tarihini taşıyan belge ile aynı tasnifte *Cevdet Dahiliye 1799* numaralı ve Evasıt-ı Za sene 213 (M. Nisan ayının ikinci yarısı 1799) tarihli belgelerden anlaŖıldıęına göre, 15213 numaralı belge daha önce yazılmıŖ ve Yusuf PaŖa'nın rütbesindeki deęiŖikliği havidir.

Günü tam verilmemekle birlikte, adı geçen ayın ortalarında gelmiŖ olması ve aynı zamanada Azmezâde Yusuf PaŖa'ya gideceği yerin de bildirilmiŖ olması hasebiyle, *Cevdet Dahiliye 1799* numaralı belge, daha sonraki günlerde gönderilmiŖ olmalıdır.

Azmezâde Yusuf PaŖa olup olmadığını tam olarak tespit edemememize rağmen, "23 Rebiülahır 1216 (2 eylül 1801) tarihli bir hükümde eski Trablus valisi Yusuf PaŖa'nın başına topladığı bir çok eŖkiya ile Lazkiye mukataasından bir hayli para tahsil etmiŖ olduğundan" diye devam eden Mustafa Cezar'ın *Osmanlı Tarihinde Levendler* adlı eserindeki kayıt da dikkat çekicidir¹³. Azmezâde Yusuf PaŖa'nın ölüm tarihi hakkında açık bilgi bulunmaması sebebiyle bu husus Ŗimdilik muallak olarak kalmaktadır¹⁴.

Cevdet Dahiliye 1799 numaralı belgede, açıklanan diğer bir hususda Vezir Azmezâde Abdullah PaŖa'nın da Ŗam'a padiŖah emri ile atandığıdır. Fakat daha sonra bu görev için Azmezâde Yusuf PaŖa'nın seçildiği belirtilmektedir. Rakka¹⁵ Valisi Vezir İbrahim PaŖa'dan Azmezâde Abdullah PaŖa'nın Trablus Ŗam'a olan memuriyetinin Antakya muhafazası olarak deęiŖtirildięinin kendisine bildirilmesi istenmiŖtir. Ve Azmezâde Abdullah PaŖa'ya bu emir nerede ulaŖırsa, derhal Antakya'ya giderek, görevine başlaması buyurulmuŖtur¹⁶.

¹¹ Cengiz Orhonlu, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Güney Siyaseti HabeŖ Eyaleti*, İstanbul, 1974, s.133 ve bu konuya açıklık getiren aynı eserin 257. sayfasındaki 83 numaralı belgenin konuyla ilgili bölümü Ŗöyledir; "Eyâlet-i mezbûr Hanya muhafızı Azm-zâde Vezir Yusuf PaŖa'ya tevcih, 27 Muharrem sene 1204; eyâlet-i mezbûr vezir-i müŖarünileyhe ibka 11 Ŗevval sene 1204, Eyâlet-i mezbûr Vezir-i müŖarünileyhe ibka 2 Ŗevval sene 1205; eyalet-i mezbur vezir-i müŖarünileyhe ibka 3 Ŗevval sene 1206" Aslının fotokopisi eserde bulunmayan belge Tahvil defteri, nu.16, s.215-216'dan alınmıŖtır.

¹² Bakınız *Ek 2 Cevdet Dahiliye 15213*.

¹³ Mustafa Cezar, *Osmanlı Tarihinde Levendler*, İstanbul, 1965, s.248-9.

¹⁴ Yılmaz Öztuna'nın, *a.g.e.*'nin 565. sayfasında Azmezâde Yusuf PaŖa'nın ölüm tarihi "Trâblus 1800" olarak verilmesine rağmen, Mustafa Cezar'ın *a.g.e.*'ni dipnotlarında kaynak olarak göstermiŖ, fakat sözkonusu olaydan hiç bahsetmemiŖtir. Azmezâde Yusuf PaŖa'nın ölüm tarihini gösteren ikinci bir kaynak daha bulamadığımız için meseleye kesin bir açıklık getiremedik.

¹⁵ Rakka, Haleb'in 220 kilometre doğusunda Fıratın doğu sahilindedir. Ŗemseddin Sami, *Kamusu-ul-âlam*, III, İstanbul, 1308, s.2294.

¹⁶ Bakınız *Ek 1 Cevdet Dahiliye 1799*.

Sicill-i Osmani'de Abdullah Paşa (Azımcâde)'nin Mehmed Paşa'nın oğlu olduğu, Mirimirânlık rütbesine yükseltilerek Cerde Başbuğu ve Trablus Şam valisi tayin edildiği yazılıdır. H. 198'de (M. 26 Kasım 1783-16 Ekim 1784) vezirlik rütbesiyle Rakka Valisi olarak atanmıştır. H. 199 Ramazan'ın da (M. 8 Temmuz-6 Ağustos 1785) Diyarbakır valisi yapılmış fakat azledilerek Rodos'a gönderilmiştir. H. 201 Zi'l-kade'sinde (M. 15 Ağustos-13 Eylül-1787) Adana ve daha sonra Konya Valisi olarak görevlendirilmiştir. H. 206 Cemazie'l-evvelinde (M. 27 Aralık 1791-25 Ocak 1792) İçil, H. 208 Cemazie'l-evveli'nde (M. 5 Aralık 1793-3 Ocak 1794) Anadolu, müteakiben Halep ve H. 210'da (M.18 Temmuz1795-7 Haziran 1796) Şam, sonra Maraş ve H. 213'de (M. 15 Haziran 1798-6 Mayıs 1799) Diyarbakır'ın katılmasıyla Mısır valisi olmuştur. H. 222 Safer'inde (M. 10 Nisan-8 Mayıs 1807) azledilmiştir¹⁷. H. 223 Rebiü'l-evvel'inde (M. 27 Nisan-26 Mayıs 1808) Rakka valisi tayin edilmiş, ancak bir süre sonra azledilmiştir. H. 227'de (M. 16 Ocak-6 Aralık 1812) Hamid Sancağı mutasarrıfı olmuştur. H. 228'de (M. 4 Ocak-25 Kasım 1813) vefat etmiştir¹⁸.

Azımcâde Abdullah Paşa, Napolyon Bonaparte'in Akka muhasarası sırasında Mısır valiliğine tayin edilmiş, 50.000 kişiden oluşan bir ordu hazırlayarak Cezzar Ahmed Paşa'ya katılmıştır¹⁹.

Azımcâde ailesi Suriye'de Şam, Halep, Bağdat, Rakka, Kudüs, Sayda, Trablus Şam, Yafa, Cidde, Mısır; Anadolu'da Karaman, Konya, Maraş, Sivas, İçel, Trabzon, Diyarbakır, Afyonkarahisar'da ayrıca Rodos, Limni, İstanköy, Girit ve Rumeli'de görev yapmışlardır. Bundan dolayı "Arabistan vüzerası" ve 1725'ten 1807'ye kadar aralıklarla emirü'l-hac olmaları sebebiyle de "ced be ced emirü'l-hacdırlar" diye anılmışlardır. Azımcâdeler Suriye'de görev yaptıkları sırada çeşitli Arap kabilelerinin çıkardıkları huzursuzlukları önlemişlerdir. XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra bu aileden Arap milliyetçilik hareketlerini destekleyenler de (Refik el-Azm ve Hakkı el-Azm gibi) çıkmıştır. 1915 Şam mebusu Azımcâde Mehmed Paşa ise bu hareketin karşısında yer almıştır. 1956'da Suriye Savunma Bakanı Halid el-Azm ile şair Cemil el-Azm (öl.1933)

¹⁷ Bu husus, *Tarih-i Cevdet*'te şöyle açıklanmaktadır; "...işbu yirmi iki senesi Saferi'nin evasıtında Azımcâde Abdullah Paşa azl ile yerine Genç Yusuf Ağa rütbe-i vezâreti Şam valisi ve Emirü'l-hac nasb olundu". *Tarih-i Cevdet*, VIII, Dersaadet, 1309, s.125; Üçdal yayınları arasından çıkan, Ahmed Cevdet Paşa, *Tarih-i Cevdet*, V, İstanbul, 1984, s.2383 verilen bilgi aslı ile paralel olmadığından, bu husus dikkate alınarak kullanılmalıdır.

¹⁸ Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmani*, III, İstanbul, 1971, s.393. Azımcâde Abdullah Paşa'nın Şam valiliği sırasında bölgedeki hadiselerle ilgili bilgi için İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Mekke-i Mükerreme Emirleri*, Ankara, 1972, s.115.

¹⁹ M.C. Şahabeddin Tekindağ, "Yeni Kaynak ve Vesikaların Işığı Altında Bonaparte'in Akka Muhasarası", *İ.Ü.E.F. Tarih Dergisi*, XV/20, İstanbul, 1965, s.5. Bu konuda ayrıca bakınız İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, IV, İstanbul, 1972, s.77-79. Enver Ziya Karal, *Fransa-Mısır ve Osmanlı İmparatorluğu (1797-1802)*, İstanbul, 1938, s.87. Enver Ziya Karal da Azımcâde Abdullah Paşa'yı "Azam zâde Abdullah Paşa" olarak vermiştir. İsmail Soysal, *Fransız İhtilali ve Türk-Fransız Diploması Münasebetleri (1789-1802)*, Ankara, 1987, s.239'da "Azımcâde Abdullah Paşa'ya da, Mısır Beyleriyle birlikte Fransızlara karşı çarpışmak üzere, Mısır valiliği tevcih edildi." şeklinde bir kayıt bulunmaktadır. Stanford Shaw, *Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye*, İstanbul, 1982, s.362-365.

bu aileye mensupturlar. Suriye'nin pek çok şehrinde Azmzâde ailesinin fertleri tarafından yaptırılmış hayır eserleri bulunmaktadır. Ayrıca Şam'daki Azmzâde Esad Paşa köşkü bugün müze olarak kullanılmaktadır²⁰. Süleyman Paşa el-Azm'ın Şam'da tesis etmiş olduğu vakıfları da bu ailenin yörede yaptıkları hizmetler dışındaki faaliyetlerini göstermesi bakımından dikkat çekicidir²¹.

Sicill-i Osmani ve diğer kaynaklardaki Azmzâde Yusuf Paşa ve Azmzâde Abdullah Paşa ile ilgili olarak verilen bilgiler ile *Cevdet Dahiliye 1799 ve 15213* numaralı belgelerdeki bilgiler birbirini tamamlamaktadır. Adı geçen iki belge Azmzâde Yusuf ve Abdullah Paşaların hayatlarına, siyasi görevleri konusunda açıklık getirmektedir. Ve ayrıca Azmzâdeler gibi köklü bir ailenin geçmişine ışık tutmaktadır.

Nahide Şimşir

²⁰ Ali Karaca, *a.g.Madde*, s.350.

²¹ Hasan Yüksel, "Vakıf-Müsadere İlişkisi (Şam Valisi Vezir Süleyman Paşa Olayı)", *Osmanlı Araştırmaları*, XII, İstanbul, 1992, s.399-424.

Ek 1

Cevdet Dahiliye 1799

Sahh
Buyruldu
Sahh

kayd şod

Hâlâ Rakka valisi vezirim İbrahim Paşa (edamallahu teâlâ) iclalehuya hüküm,
Senki vezir-i müşarünileyhsin bundan akdemce sadır olan Emr-i Şerifim
mucebince eğerçe Trablus-ı Şam muhafazasına/ memur ve ta'yin kılınmış idin ancak
senin ol tarafa vusulün vakte muhtac olduğundan başka ol canibde muhafız olacak
vezirin/ Arabistan ahalişi meyanında nüfuzu olmak lâzımeden olduğuna binaen vezâreti
merfuen hâlâ İzmir'de mukîm olub/ vezâreti ibka kılınan vezirim Azmzâde Yusuf Paşa/
iclâlehu bu defa Tralus-ı Şam muhafızı nasb ve ta'yin ve ol babda/ memuriyetini havi
başka Emr-i Şerifim ısdar ve tesyar ve hâlâ Diyarbekir valisi olub Antakiye
muhafazasına memur/ vezirim Azmzâde Abdullah Paşa iclâlehu dahi hasbe'l-iktizâ Şam-
ı Şerif tarafına Emr-i Şerifimle memur kılındığına istinaen/ vüzera-yı izamımın
kaviyyü'l-iktidârlarından birinin Antakiye muhafazasına memur ve tayin kılınması
lâzımeden olduğu bedîdâr/ ve senin gayret ve hamiiyyet ve muhavvel-i uhde-u ihtimâmın
kılınan hıdemât-ı Saltanat-ı Seniyyemi te'diyeye sahib-i liyakât ve iktidar olduğunun/
zahir ve aşikâr olmakdan naşi Trablus-ı Şam'a olan memuriyetinin Antakiye
muhafazasına sarf ve tahvil kılınmasına/ irâde-i şahanem taalluk etmekle işbu Emr-i
Şerifim her kangı mahalde sana vasıl olduğu anda bir dakika tevakkuf etmeyüb derhal
seri ile Antakiye'ye varub/ ikâmet ve muhafaza ve muhâresesine dâmender-meyan-ı
gayret ve ahali ve sekenesinin telif ve istihâleleri emrine dikkat/ eylemek fermanım
olmağın memuriyetini havi işbu Emr-i Şerifim ısdar ve ber vech-i tacil ile irsâl/
olunmuşdur imdi memurunun Antakiye muhafazasına sarf ve tahvil kılındığı ma'lumun
oldukda ber vech-i meşruh/ ve işbu Emr-i Şerifimle her kangı mahalde sana vasıl olur
ise bir dakika tevakkuf ve tevhür tecviz etmeyerek ve hab ve rahatı/ terk eyleyerek
derhal mükemmel ve muntazam kapun halkıyla hareket ve serian ve acilen Antakiye'ye
varub emr-i muhafazaya/ kıyam ve mübâderet ve ahali ve sekenesinin telif ve
istihâlelerine dikkat ve leyl u nehâr etraf u eknâfa ihale/ intizar-ı basiret ve senden
mesnedin memul ve muntazır dâverânem olan gayret ve hamiiyyet ve maye-i merdâneğî
ve besalet/ asarını izhâra sıdk-bârâ-yı liyakât ve vusul ve ikâmetini Deraliyye'me tahrir
ve inhaya mübâderet eylemek babında

Fi evâsıt-ı Za sene 213

Ek II
Cevdet Dahiliye 15213

Sahh
Buyruldu

Şerefyafte-i sudur olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn mucebince vezâreti merfuen İzmir'de ikâmet üzere olan / Azmzâde Yusuf Paşa'ya bu defa memur olacağı Trablus muhafazasında kemâl-i gayret ve hidemât-ı pesendide izhârına / bezl ve sa'y ve kudret etmek şartıyla rütbe-i valâ-yı vezâreti ibkâ ve dergâh-ı âli kapucubaşlarından olub Bosna/ valisi sâbık müteveffa Mustafa Paşa'nın Kethüdası olan Mehmed Ağa/ yarar ve kârgüzar ve emekdar ve bundan böyle/ din ü Devlet-i Aliyyeye lââyık ve rıza-yı hümâyûna muvaffık-ı hidemât-ı pesendide vücuda getirmeğe sahib-i iktidar olduğu zâhir/ ve bedidâr olduğuna binaen rütbe-i vâlâ-yı vezâret ile Bosna Eyâletini Hersek sancağı ilhâkıyla tevcih ve sâbık Bosna Valisi vezir-i mükerrerrem saadetlü el-hac Osman Paşa hazretlerine dahi Selânik ve Kavala Sancakları bervech-i arpalık tevcih/ ve Divân-ı Hümayundan başka başka emirler tahrir olunmak...

17 Za sene 213